

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜM

- 1 -

enstitü
sosyal

COPYRIGHT © 2025
DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜM 1

YAZARLAR

Prof. Dr. A. Ayhan ÇİTİL, Refika ANGKASA, Yıldız KULKUL

KATKIDA BULUNANLAR

Safa YILMAZ, Rumeysa ULUURGUN, Hande KAYHAN, Leyla ERDAL

YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Ayşenur ARICA

TASARIM

Betül Berra KURT

ISBN: 978-625-93766-3-9
NUN Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları
Sertifika No.: 79696

Baskı: Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş.
Güzeltepe Mah. Mareşal Fevzi Çakmak Cad. B Blok No: 29/1/1 Eyüpsultan, İstanbul
Tel: 0212 354 30 00
Sertifika No.: 46403

NUN Eğitim ve Kültür Vakfı Yayınları
1. Baskı: Ekim 2025

Enstitü Sosyal | Burhaniye Mah. Hacı Reşit Paşa Sok. No:18 34676
Üsküdar, İstanbul / TÜRKİYE | Tel: 0216 422 00 22
www.enstitesosyal.org/ | info@enstitesosyal.org

Bu yayının tüm hakları Enstitü Sosyale aittir. Enstitü Sosyalın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz.

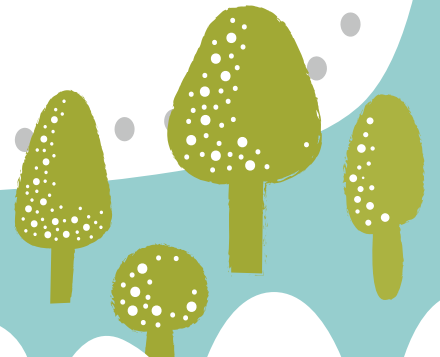
Günlüğün Sahibi

Merhaba günlüğün sahibi,

Bu günlük diğer günlüklerden farklı. Bu günlükte ne yaşadığın değil, yaşadıklarının sana ne düşündürdüğü önemli.

Günlüğün içinde senin düşünmeni, çelişkileri fark etmeni, analogi kurmanı, tutarlı hikâyeye yazmanı ve kelimelerin gücünü fark etmeni sağlayacak etkinlikler mevcut. Bu etkinlikler bazı kavramlar üzerine düşünerek yaşam tecrübelerini anlamlandırmana yardımcı olacak.

Gün içerisinde birçok olay ve durumla karşılaşıyoruz. İnsan bazen yaşadığı bir durumu, "kötü" olarak niteleyebiliyor. Bazen de bu kötü dediği yaşam tecrübesine, üstünden zaman geçince "iyi ki de olmuş" diyebiliyor. Çok ilginç değil mi? Aynı olay hem iyi hem kötü olabilir mi?

Mesela, bir yaz günü Nasreddin Hoca tarlada çalıştıktan sonra serinlemek için ceviz ağacının gölgesine oturmuş. Biraz ilerideki kocaman kabakları görünce söylenmiş kendi kendine:

“Şu Allah’ın işine bak! Toprağın üstünde incecik sapta yetişen koskoca kabak, bir de kocaman ağaçta yetişen küçücük kabuklu ceviz.” diye düşünürken tam o sırada başına bir ceviz düşmüş.

“Ah başım!” diyerek yerinden fırlamış Hoca. “İyi ki de ağaçta kabak yetişmemiş de ceviz yetişmiş. Ya ağaçta ceviz yerine kabak yetişseydi! Kafam yarılırdı!” demiş.

Fark ettin mi Nasrettin Hoca’nın fikri nasıl değişti? Önce tuhaf dediği olaya, başına düşen cevizden sonra düşünüp “İyi ki de böyleymiş!” dedi.

İşte bu düşünce günlüğünde bir takım hikâye ve sorularla olayların değil, düşüncelerimizin günlüğünü tutacağız.

Kavramlar Üzerine Düşünelim

Düşünce günlüğüne kaydetmek istediğin bir olay var mı?

Bu olay sence iyi miydi, kötü mü?

Peki, bu olayı iyi ya da kötü yapan şey nedir?

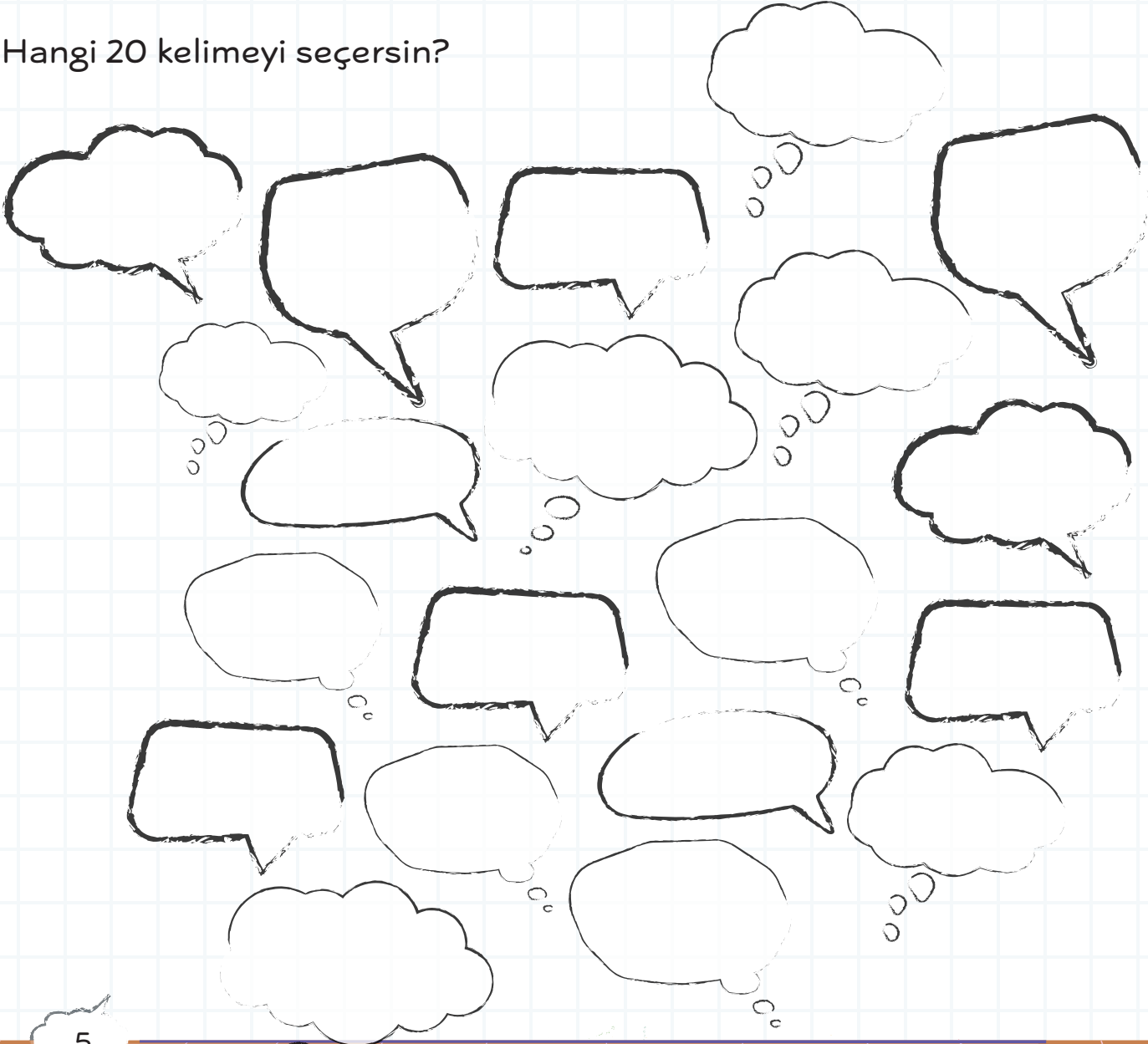
İyi nedir?

Kötü nedir?

Az ama Öz

Sadece 20 kelimenin olduğu bir dünyada yaşadığını hayal et. Bu 20 kelimeyi istediğin kadar kullanabilirsin ancak başka hiçbir kelimeyi kullanamazsın.

Hangi 20 kelimeyi seçersin?

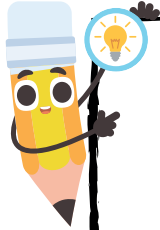

Şimdi sadece bu 20 kelimeyi kullanarak bir hikâye yazar mısınız?

A large, light blue, rounded rectangular area with a dotted border, intended for writing a story using the provided words.

Kavramlar Üzerine Düşünelim

Kelimeler ne işe yarar?

Bağlaçlar ve edatlar ne işe yarar?

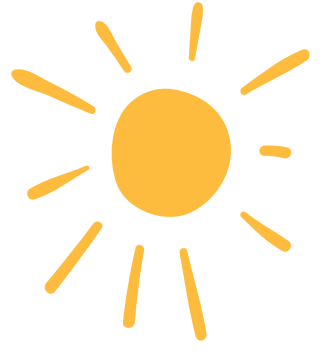
Gizemli Ormanın İçinde

Talimat:

Senden bu hikâneyi sadece bir kere okumanı ve sonrasında yer alan soruları cevaplamana istiyoruz. İki kere okuyup cevaplarsan oyunu bozmuş oluruz. Bu sebeple sadece bir kere okumalısın!

İlk okuyuşta verdiğin cevapları, hikâneyi ikinci kez okuduktan sonra kontrol edebilirsin.

Hikâye:

Bir sabah, küçük bir köyde yaşayan Efe ve Mina, dedelerinin eski bir haritasını buldular. Harita, köyün yakınındaki Gizemli Orman'ın derinliklerinde saklı bir hazineye işaret ediyordu. Haritanın köşesi yırtılmıştı ve üzerine kırmızı mürekkeple bir not yazılmıştı:

**“ SADECE DİKKATLE BAKARSAŒ YOLU
BULABİLİRSİN! ”**

Efe hemen mavi sırt çantasını, Mina ise kırmızı el fenerini aldı. Yanlarına bir termos sıcak çikolata, iki dilim tereyağlı ekmek ve dedelerinin verdiği eski pusulayı koydular. Sabah güneşi altında parlayan sarı papatyaların arasından geçerek ormana girdiler. Ormanın girişinde üzeri yosun kaplı büyük bir taş vardı. Taşın üstünde bir sincap duruyordu ve kuyruğuyla sürekli küçük bir işaret yapıyordu. **Bizi bir yere götürmek istiyor olabilir mi,** diye düşündü Mina. Sincap hızla koşmaya başladı ve onları ormanın derinliklerine doğru yönlendirdi.

Yolda birçok ilginç şey gördüler. Üzerinde kelebek desenli bir taş duran eski bir kuyu. Alt dallarına kırmızı kurdeleler bağlanmış bir meşe ağacı. Çürümeye yüz tutmuş, üzerinde üç çivi duran tahta bir tabela.

Sincap bir derenin kenarında durdu. Derenin suyu, turkuaz rengindeydi ve suyun içinde kırmızı bir yaprak yüzüyordu. Efe ileriye doğru baktığında derenin üzerinde, içi boş bir balkabağı gibi duran

eski bir sandal gördü. Mina ise derenin kıyısındaki küçük çakıl taşlarının arasında yeşil renkli bir kurbağa fark etti. Kurbağa üç kez zıpladı ve kayboldu.

Derenin ilerisinde büyükçe bir açıklığa ulaştılar. Ortada, üzerinde **DİKKATLE BAK!** yazan eski bir ahşap masa vardı. Masanın üzerinde mavi bir defter, yanında küçük bir bardak su, küçük, sarı bir çiçek buketi ve biraz dağınık duran birkaç kurumuş yaprak vardı.

Efe deftere göz
gezdirirken Mina
bardaktan bir yudum aldı.
O anda bir rüzgâr esti ve
defterin içindeki sayfalar
karıştı. Sayfalardan biri
yere düştü. Üzerinde bir
şiir vardı:

*GÖR VE HATIRLA,
ÇÜNKÜ İPUCU ORADA.*

Biraz daha ilerlediklerinde bir mağara buldular. Mağaranın girişinde mor bir kelebek, tüyleri dökülmüş eski bir şapka, bir köşede eğik duran üzeri çiçek motifli kırık bir vazoyu fark ettiler.

Efe, "Sanırım burası hazineye çok yakın!" dedi. Mina, dedesinin pusulasına baktı ve mağaranın derinliklerine doğru yürümeye başladılar...

Sorular:

Masadaki defter hangi renkti?

Defterin içinde ne yazıyordu?

Derenin suyu hangi renkteydi?

Mağara önünde ne vardı?

Sincap hangi hareketi yapıyordu?

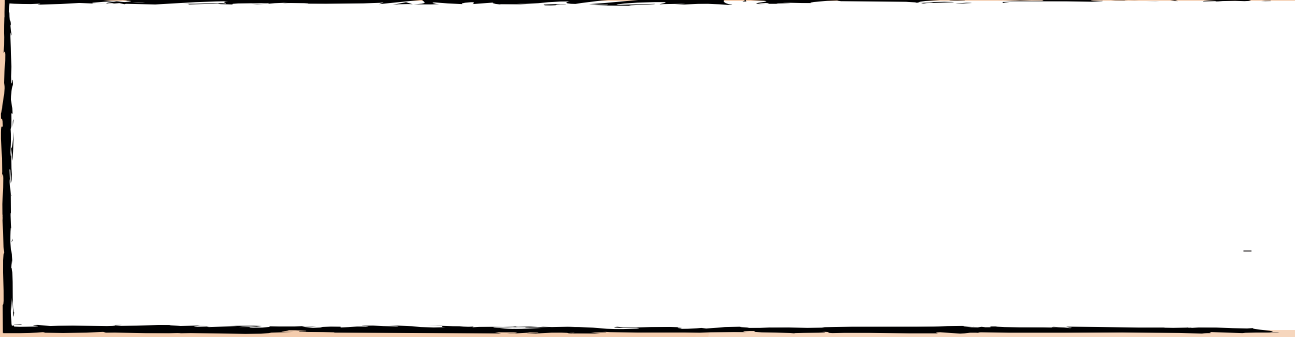

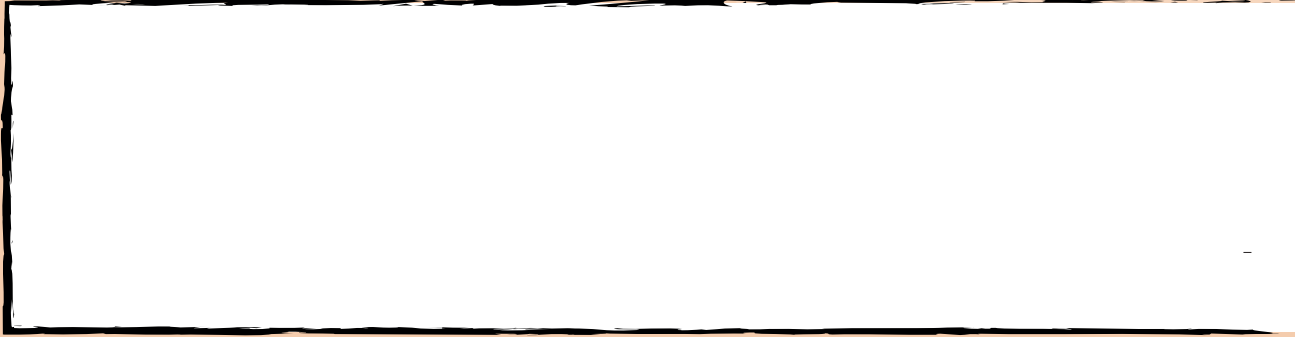

Kavramlar Üzerine Düşünelim

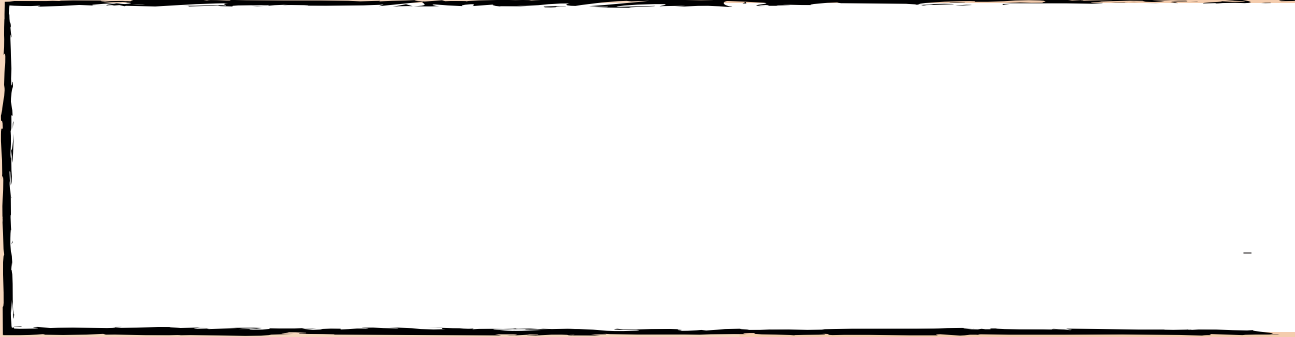
Bugün çevrende gördüğün en güzel şey nedir?

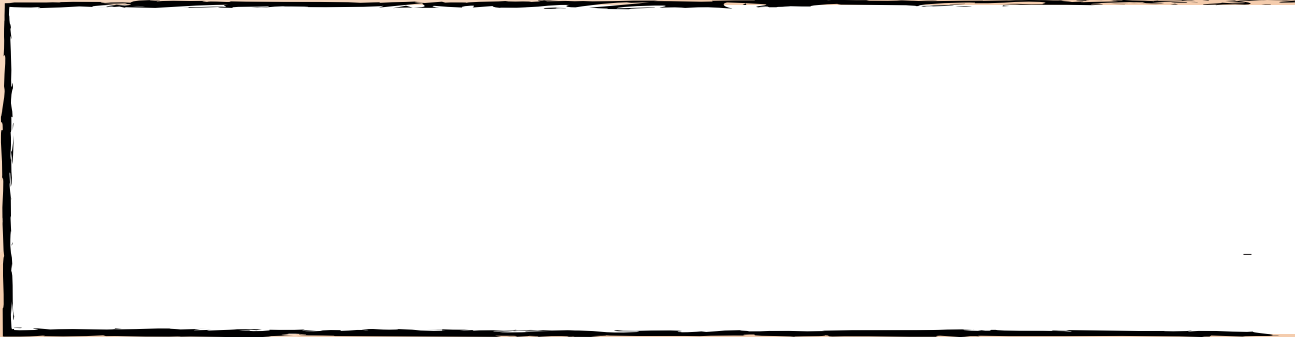
Peki, o şeyi diğerlerinden daha güzel yapan şey nedir?

Biraz da sence güzelin ne olduğunu anlatmaya ne dersin? Güzel nedir?

Bir Şeyi güzel yapan Şey nedir?

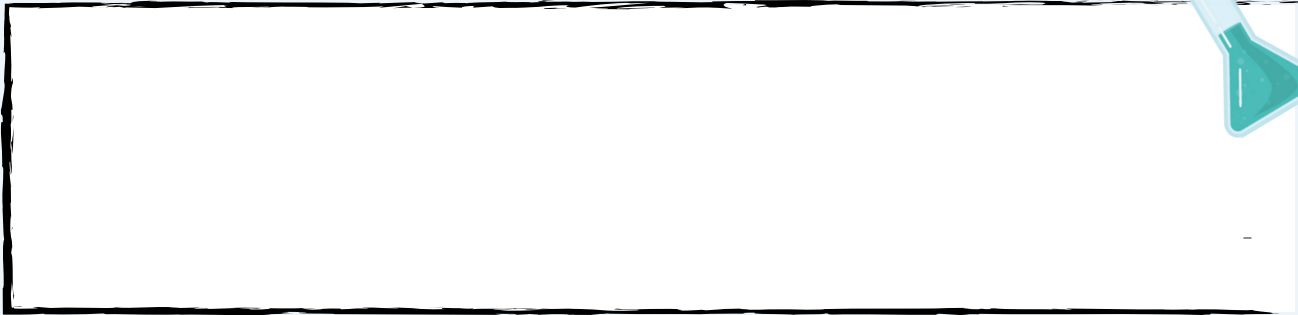

Asansörde Karşılaşma

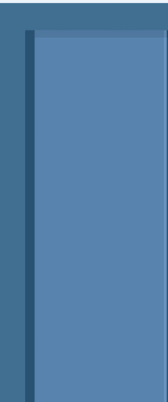
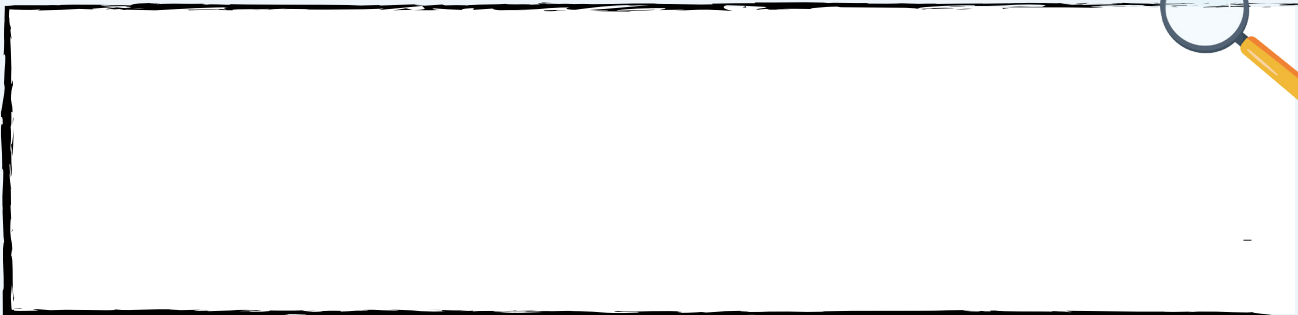
Talimat:

Bir asansörde aşağıdaki kişilerle karşılaşırsaydın bir dakikalık sürede yanıt alacağın hangi soruyu sorardın?

Bir bilim insanı ile karşılaşırsaydın ne sorardın?

Bir filozof ile karşılaşırsaydın ne sorardın?

Ülkenin cumhurbaşkanı ile karşılaşırsaydın ne sorardın?

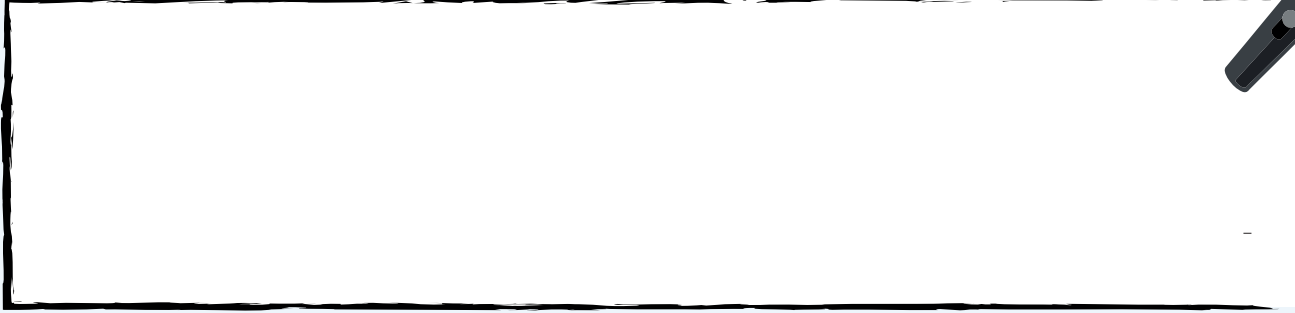
A large, empty rectangular box with a black border, intended for writing an answer to the question above.

Millî futbol takımının kaptanı ile karşılaşırsaydın ne sorardın?

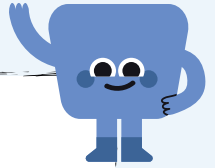
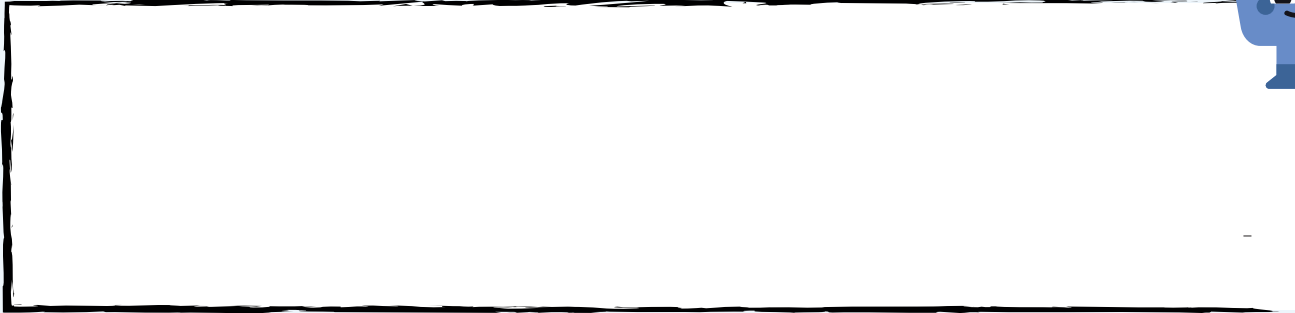

A large, empty rectangular box with a black border, intended for writing an answer to the question above.

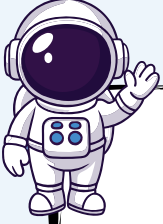
En sevdiğin ses sanatçısı ile karşılaşılsaydın ne sorardın?

Sevdiğin bir çizgi film karakteri ile karşılaşılsaydın ne sorardın?

Bir astronot ile karşılaşıydın ne sorardın?

A large, empty rectangular box with a black border, intended for writing an answer to the question above.

Bir uzaylı ile karşılaşıydın ne sorardın?

A large, empty rectangular box with a black border, intended for writing an answer to the question above.

Karton Kule

Talimat:

Aşağıdaki metinde geçen problemi ve çözümü ya da karakterin başından geçen hikâyeyi üç cümle ile anlatabilir misin?

Hikâye

Leyla tüm gün uğraşmış karton kutulardan bir kale yapmıştı. O kadar güzel olduğunu düşünüyordu ki şimdi tek hayali içine girip sakince vakit geçirmeyi. Ama önce içeri düzenleyecekti. Tam son yastığı oturma köşesine koymuştu ki babası seslendi,

- Leylaaa, kuzenlerin geldi!
Ahmet ve Safa hızla odaya girdiler, gözlerine inanmamışlardı,

- Leyla bu şahane olmuş, biz de geliyoruz!

Leyla bunu duyunca kalesini koruyan bir asker gibi kulesinden çıktı ve elini uzatıp onları durdurarak,

- Hayır, içeri giremezsiniz, dedi.

Kalesinde tek başına kalmak çok hoşuna gidiyordu. Çocuklar,

- Hıh, biz de başka bir şey yaparız. Sen burada bir başına kal madem, diyerek yan odaya geçtiler.

Leyla hâlimden memnundu. Kendi kendine kalesine girmeye çalışan bir ejderhayı kovaladı, ayıcığını yedirdi, uyuttu, kalesinin duvarlarına çiçekler çizdi... Ama bir süre sonra sıkılmaya başladı. Etrafa kulak kesildiğinde yan odadan gelen kahkaha seslerini duydu. Kalesinden çıktı ve sessizce yan odaya giderek kuzenlerinin ne yaptığına baktı.

Anlaşılan babası Ahmet ve Safa'ya da birer koli vermişti. Ahmet koliden tam da Leyla'nın hayal ettiği gibi iki ağaç yapmıştı, kalenin girişine çok yakıştırdı. Safa ise bir sonraki ejderha saldırısında çok işlerine yarayacak bir kalkan ve kılıç yapmıştı.

Leyla pişman olmuştu, biraz önce birlikte oynamak istememişti. Şimdiyse tek istediği buydu. Ama nasıl söze gireceğini bilemiyor, biraz da utanıyordu. Onun halini gören Ahmet,

- Leyla şimdi birlikte oynamaya hazır mısın? diye sordu. Leyla gülümsedi.

O sırada Safa bağıırıyordu,

- Asla giremeyecekler! Asla yıkamayacaklar! Askerler! Kapıları koruyun! Kalemizi korumaya hazırııııız! Hep birlikte kaleye girdiler ve gün boyu sayısız oyun oynadılar.

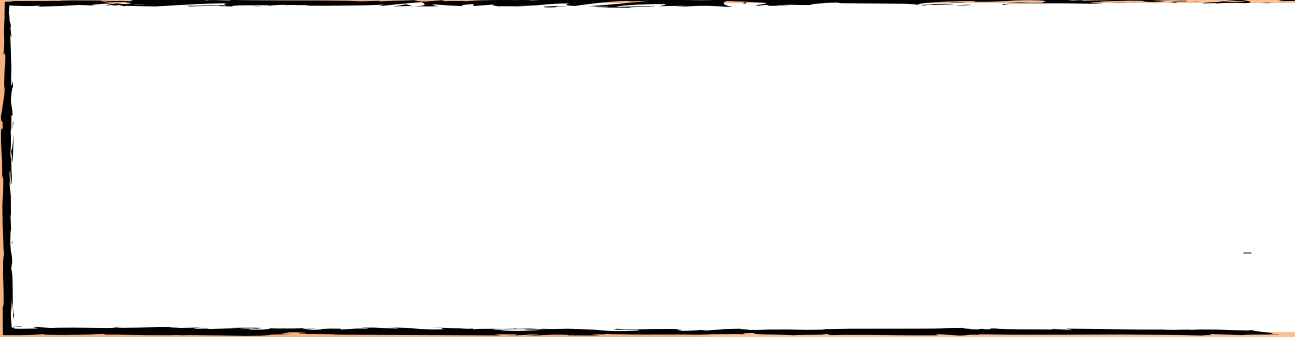

Özet Kutucuğu

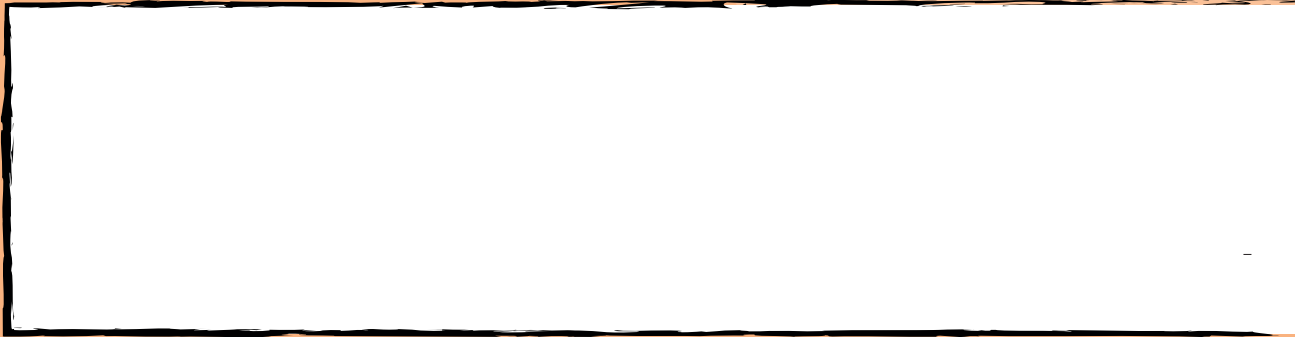

Kavramlar Üzerine Düşünelim

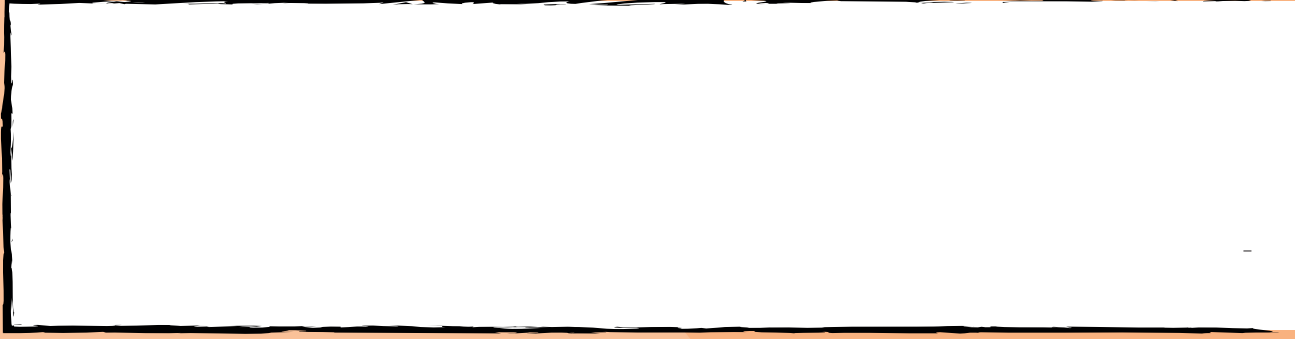
Kendini en özgür hissettiğin anı yazar mısın?

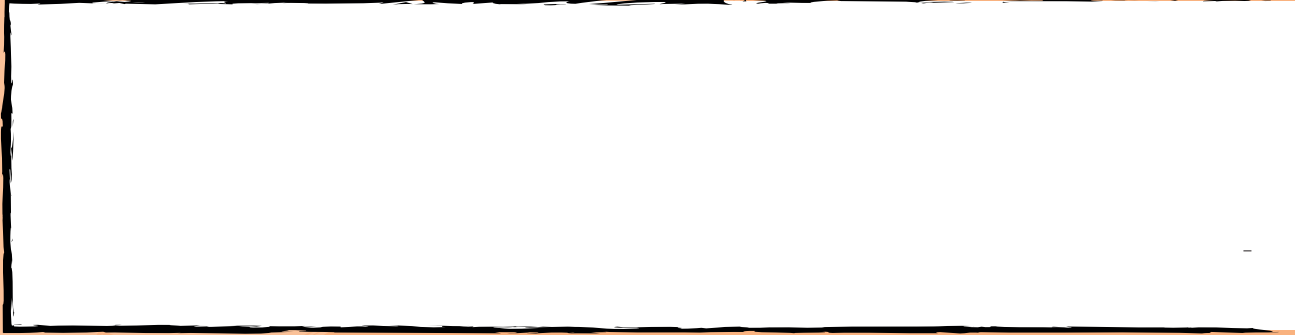
Peki, seni o an özgür hissettiren şey neydi?

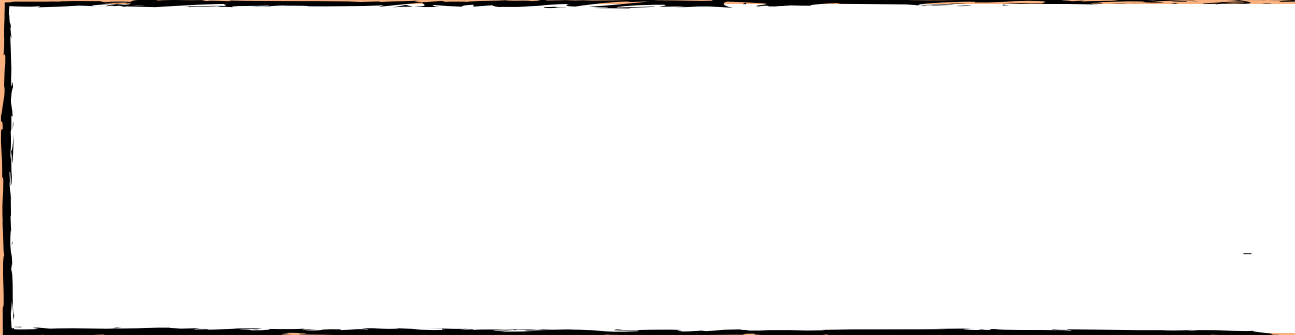
Kendini özgür hissetmediğin bir an hatırlıyor musun? O anı anlatır mısın?

Peki, sence o an özgürlüğünü kısıtlayan şey neydi?

Sence özgürlük nedir?

Analoji

Talimat

Analoji, iki Őey arasındaki benzerlik ya da iliŐkiye dayalı dűŐünme biçimidir.

Mesela, elma bir meyvedir.

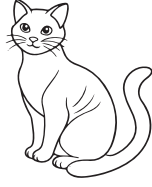
Havuĉ ise bir sebze.

Elma ve havuĉ birbirinden farklıdır. Fakat ikisi de bitki ve yenilenebilir olması bakımından benzerdir.

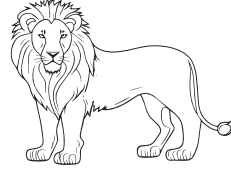
Elma, havuĉ ve masa üçlemesinde, bitki türü olmaları bakımından elma ve havuĉ arasında analogik ortaklık vardır. Eĝer bu üç Şey arasında renkleri açısından bir analogi kurulması istenseydi turuncu havuĉ, turuncu masa ve elma arasında ortaklık masa ve havuĉ arasında olurdu.

Anlayacağın analogi yani benzerlik, sunulan Şeyler arasında en belirgin olan ortaklık üzerinden gerçekleşir.

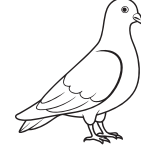
Şimdi aşağıdaki görselleri incele. Onların birbirine benzer olmasını sağlayan şeyler neler?

Kedi

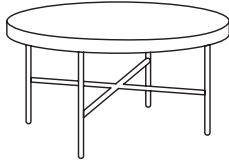

Aslan

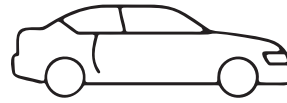

Güvercin

Blank space for writing answers.

Masa

Araba

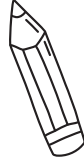

Bina

Blank space for writing answers.

Kitap

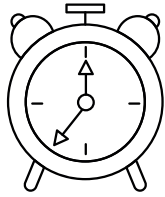

Kalem

Defter

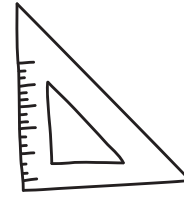
Blank writing area for the first row of items.

Saat

Mezura

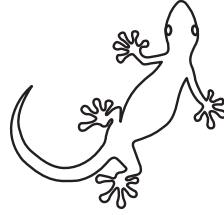

Cetvel

Blank writing area for the second row of items.

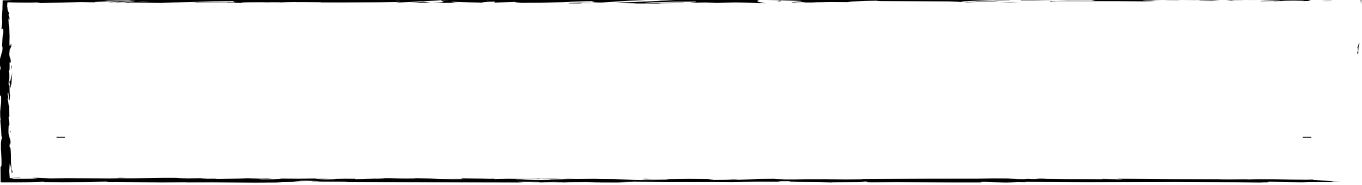
Yılan

Kertenkele

Timsah

Karınca

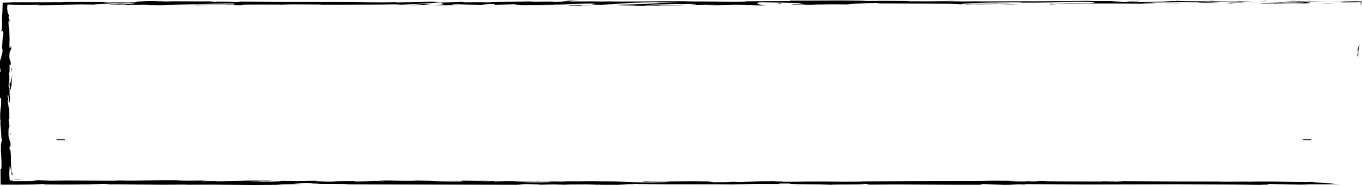
Uğur Böceği

Sinek

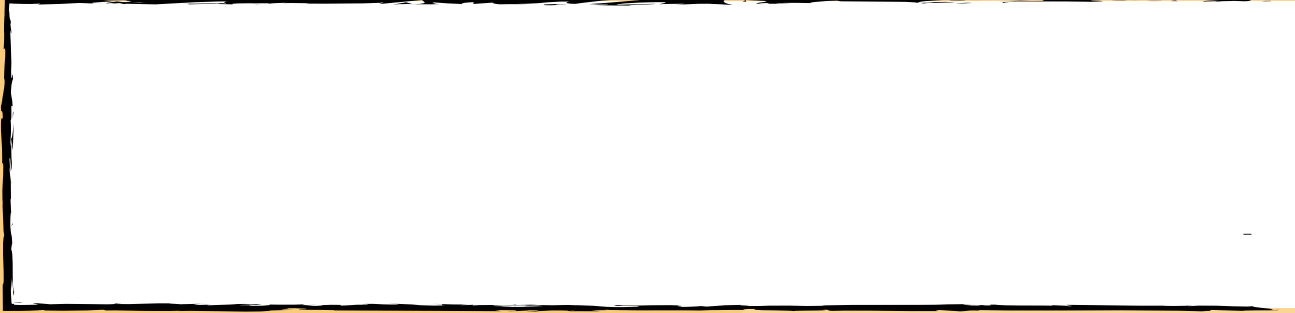

Pire

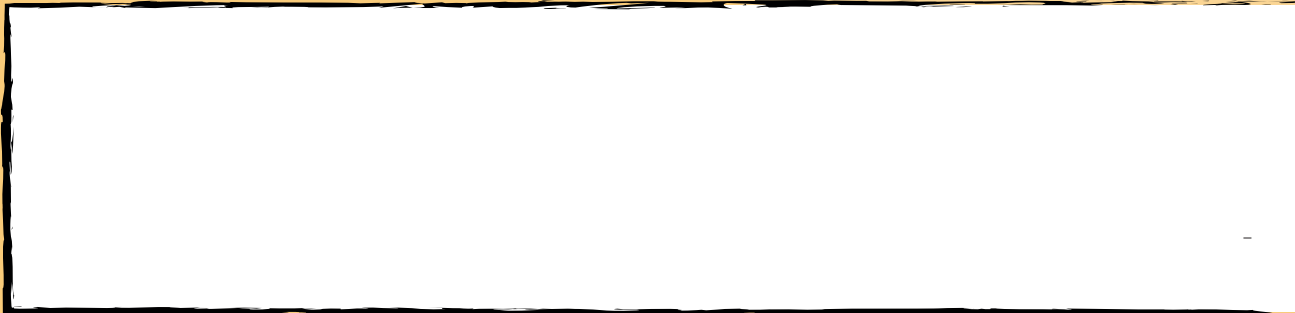

Kavramlar Üzerine Düşünelim

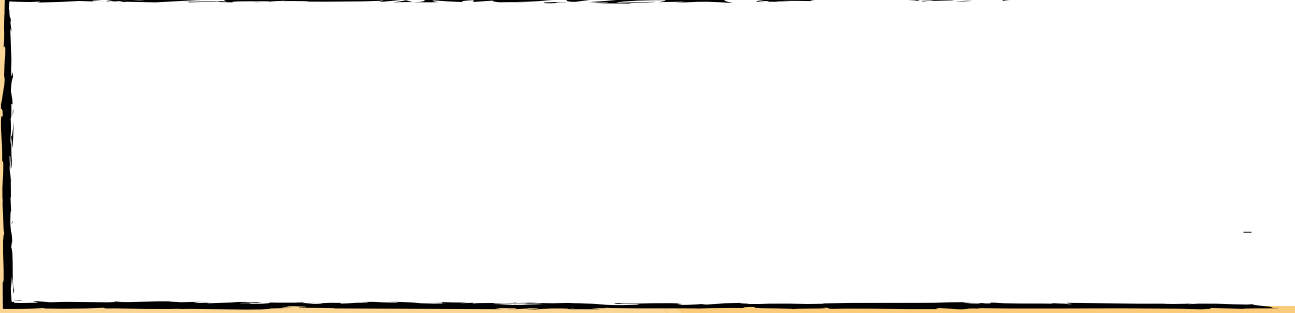
En yakın arkadaşını anlatır mısın?

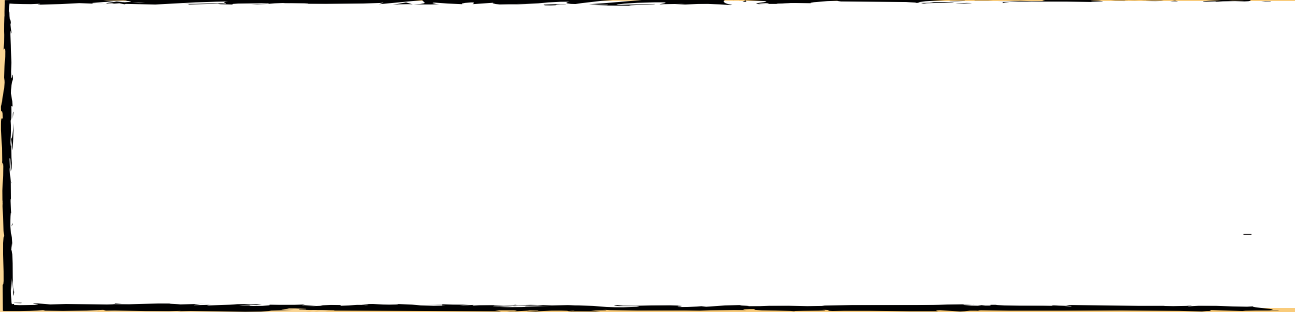
Anlattığın arkadaşını diğer insanlardan farklı kılan senin arkadaşın yapan şey nedir?

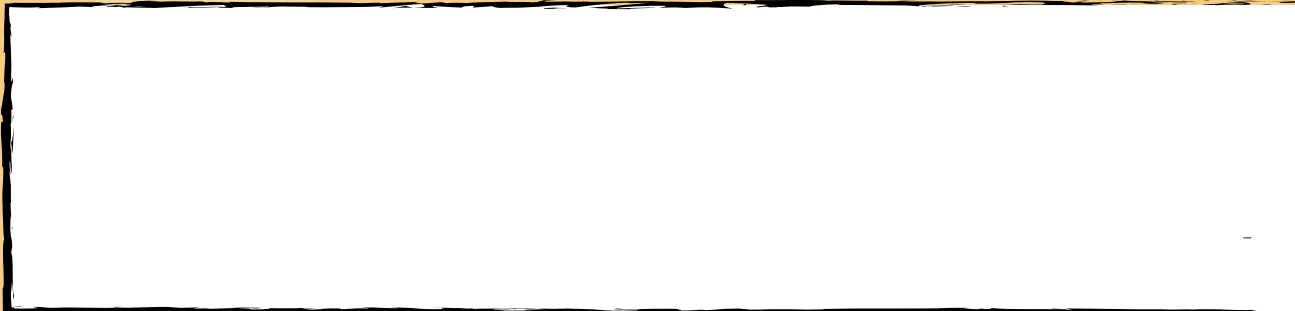
Arkadaşlık ve dostluk aynı şey midir? Farklı ise, arkadaşlık ile dostluğu birbirinden ayıran şey veya şeyler nelerdir, yazar mısın?

Sence arkadaşlık nedir?

Sence dostluk nedir?

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

A series of 20 horizontal dashed lines for writing.

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dashed lines.

enstitü düşünceye ilham
sosyal değişime yön

© 2025 Tüm hakları saklıdır.